

חוטי התיל המחושמלים, דודי מקס מת ברכבת עוד בטרם הגיעה לאושוויץ. מותו של אחי יואל היתה מכה איומה להורי. עבורי זה היה אובדן גדול וכאב עצום. עבורי הוא תמיד ישאר עלם בן 20 שאף פעם לא אוכל לשכוח. לאחי הקטן מרסל בוודאי היו רגעים של כאב אבל אינני חושבת שהוא זוכר אותו היטב.

באמצעות הצלב האדום למדנו על השמדתם של הורי אימי, שלוש אחיותיה ובני משפחתם.אבי איבד את שתי אחיותיו ומשפחותיהם. 32 מבני משפחתי הושמדו במחנות השואה –עבורנו זה פצע שאף פעם לא יגליד.

למרות הכאב והצער צריך לחשוב על העתיד, צריך לבנות חיים חדשים. אנחנו עדיין צעירים. קצת אבודים וחסרי החלטה. הלכתי ללמוד קצרנות והדפסה. עבדתי זמן מה במזכירות הארגון הציוני, הסתגלתי לחיים הנורמלים היתה קשה מאוד. אי אפשר למחוק את כל אותן שנות חושך בבת אחת. צריך זמן.

לאורך כל אותן שנים הייתי ברת מזל. היום אני היחידה שנותרתי בחיים מבין כל אותה קבוצה איתה התחלתי. אינני יכולה להניח את העט מבלי לחשוב ולהזכר בכל אותם קולגות וחברים ששילמו בחייהם. היינו בעלי דיעות פוליטיות שונות אבל הסכנה, הדאגה, הסבל, החולשות, הפחד, האומץ, המאבק המשותף של אותם נשים וגברים, מקבוצות חברתיות שונות, ממוצא שונה –נשאר עבור אלו שנותרו בחיים קשר הדוק וחברות עזה. לא הייתי במחנה ריכוז, אבל המוות ליטף אותי לא פעם. נעורי היו מאוד נסערים אבל לא כל כך בהשוואה לרבים אחרים. כעדה של המאבק הזה ואחת האחרונות שנותרה בחיים מאותן שנות חושך, אני מאושרת שיכולתי לאחר למעלה מ- 50 שנה לכתוב עבורכם לפני שהשיכחה תאיים עלי.

יש עוד המון לכתוב. חמש שנים זו תקופה ארוכה, זה לא היה קל עבורי לכתוב ולהחיות עבר ומראות שעדיין כה חיים בשבילי. מי שלא חי את התקופה קשה לו לקבל ולהבין. עכשיו עליכם יקירי להעביר את הלפיד לדורות הבאים.

יהודית מרקוס

Mes remerciements a mon ami

JO AYBES

Pour son aide et son devouement.

תודתי נתונה לידידי

ג'ו אייבס

על מסירותו ועזרתו

Mes remerciements egalment a mes enfants

ETHEL et ALAIN pour tout leur travail

תודה גם לילדי

אטל ואשר

על כל עמלם

פתח-תקוה, יולי 1999

Petah-Tikva, Juillet 1999